

En sammanfattning av
Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2016
Kalmar län

PROGNOS FÖR ARBETSMARKNADEN 2017

Stora utmaningar på länets arbetsmarknad

Arbetsförmedlingens matchningsuppdrag blir allt viktigare för att stötta arbetsgivare att hitta rätt kompetens och för arbetssökande att komma närmare ett arbete. För att kunna bibehålla en god sysselsättningsutveckling i länet förutsätts det en effektiv och fungerande matchning. Utmaningen ligger i att minska och förebygga tudelningen som råder inom såväl arbetslösheten som arbetsmarknaden. Vi ser en god tillväxt och framtidsoptimism hos länets arbetsgivare, samtidigt som svårigheten att rekrytera lämplig kompetens blir alltmer påtaglig. Bristen på utbildad och erfaren kompetens är stor inom offentliga tjänstesektorn och särskild tydlig är den inom vissa yrkesområden så som sjuksköterskor, läkare och pedagogiska yrken.

Med en minskad arbetslöshet och fallande befolkningsutveckling bland inrikes födda har såväl sysselsättningsökningen som befolkningsökningen i länet drivits nästan uteslutande av utrikesfödda. Eftersom gruppen utrikesfödda är långt ifrån homogen behövs det individuellt anpassade insatser, allt ifrån grundläggande utbildning till praktik och validering av befintlig utbildning.

Kompetensförsörjningen utgör därmed ett viktigt incitament för tillväxt och välfärdsutveckling och är en utmaning inte bara för arbetsmarknadspolitiken utan även för andra politiska områden så som utbildningspolitiken.

Fortsatt god framtidsoptimism hos arbetsgivarna i Kalmar län

Den inhemska efterfrågan och hushållens konsumtion har under en längre tid varit motorn i den svenska ekonomin och bedöms bli så även under denna prognosperiod. Hushållens bedömningar har dock varit pessimistiska under en längre tid även om de stärkts de senaste månaderna. Under nästa år förväntas dock hushållen konsumera i en något lugnare takt. En relativt god inkomstutveckling samt en stark arbetsmarknad ligger här i den positiva vågskålen medan skattehöjningar, amorteringskrav och i nuläget mycket högt sparande förväntas verka hämmande.

Det försiktigt positiva tonläget i den svenska ekonomin återspeglas delvis även i den framtidsbild som länets arbetsgivare gett under höstens intervjuundersökningar som Arbetsförmedlingen genomfört. Stämningläget i det privata näringslivet har fallit försiktigt jämfört med undersökningen i våras. En majoritet av företagen i Kalmar län förväntar sig dock fortfarande en allt starkare konjunkturutveckling under den närmsta framtiden.

Prognos över sysselsatta och arbetslösa

Mot bakgrund av resultaten i Arbetsförmedlingens intervjuundersökning denna höst och utvecklingen för arbetsmarknadsindikatorerna som redovisas i rapporten bedöms det att sysselsättningen i länet kommer att öka med 800 personer under 2016 och med 700 personer under 2017 i länet. Sysselsättningsökningen i länet motsvarar en ökning på 0,8 procent för 2016 och 0,7 procent för 2017 i förhållande till det totala antalet sysselsatta. Bland de branscher där sysselsättningen ökar kan nämnas företagstjänster, utbildning, vård-omsorg, och sociala tjänster. Inom industri väntas en stabil sysselsättning och inom jordbruk bedöms oförändrad sysselsättningsökning.

Stigande sysselsättning medför vanligtvis en sjunkande arbetslöshet, men så är inte fallet nu. Det beror på att utbudet av arbetskraft ökar mer än sysselsättningen vilket pressar upp arbetslösheten. Det ökade arbetskraftsutbudet sammanhänger med det höga inflödet av nyanlända under kommande år. På kort sikt ökar arbetslösheten genom inflödet av nyanlända men på längre sikt är inflödet en förutsättning för ökad sysselsättning under kommande år.

Antalet inskrivna arbetslösa på Arbetsförmedlingen uppgick till 8 800 personer under det fjärde kvartalet 2015. Fram till fjärde kvartalet 2016 beräknas antalet arbetslösa att minska med 150. Arbetslösheten stiger därefter under 2017 och beräknas uppgå till cirka 9 000 personer vid utgången av samma år. Det motsvarar en relativ arbetslöshet på 7,8 procent. Av samma orsaker som för Kalmar län så bedöms arbetslösheten öka även i riket vid utgången av 2017.

Arbetslöshetens sammansättning

2016 har hittills präglats av en fallande arbetslöshet som uppgår till 7,6 procent vid skrivandets stund. Samtidigt som arbetslösheten fortsätter sin nedåtgående trend har tudelningen på arbetsmarknaden blivit allt större. Arbetslösheten fortsätter falla för inrikes födda medan den stiger märkbart för utrikesfödda, i synnerhet för personer födda utanför Europa. Denna företeelse kan kopplas ihop med inflödet till etableringsuppdraget, som Arbetsförmedlingen samordnar sedan 2010.

De stora vinnarna på arbetsmarknaden är ungdomarna och de med minst gymnasieutbildning. Jämfört med samma period för ett år sedan har arbetslösheten minskat mest bland dessa grupper. Ungdomarna har gynnats både av konjunkturläget och av de senaste årens omfattande pensionsavgångar på arbetsmarknaden. Av alla inskrivna arbetslösa i länet är det personer med högst förgymnasial utbildning och utrikesfödda som har den högsta arbetslösheten.

Det är stora skillnader på arbetslöshetens nivå inom länet. På Öland och i de kustnära kommunerna är arbetslösheten oftast lägre och den är oftast högre i inlandskommuner där tillverkningsindustrin tidigare varit en stark del av det lokala näringslivet.